

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

10. Circa filiorum Furta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80586](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80586)

CAPVT X.

Circa Filiorum Furta.

PROBL. XVI.

Filius familias seruicus patri potest, & non potest clam accipere tantum, quantum pro eo seruitio extraneo cuiusdam esset impendendum.

87
Non potest clam accipere.

MINIME potest filius, qui gerit alibi negotia patris, vel perpetuo domiciliis ad vendenda ipsius negotiorum bona, de paterna substantia pro labore ac industria sua accipere quantum pater extraneo famulo pro eodem labore impertiret. Quia filij iure naturali tenentur parentibus inferuire. Et quidquid filius acquirit, patri acquirit. Vnde non valet inter filium familias ac patrem donatio; perinde enim esset, ac si pater sibi ipsi donaret: deo communiter edocent Doctores, donationes mere gratuitas factas à patre filiis familias esse inuálidas; nam cum regulariter loquendo, quidquid filius familias acquirit, patri acquirit, impossibile est (iuris impossibilitate) posse patrem aliquid donare filio familias, ita vt dominium in filium transferatur, cui nec momento temporis possit ipsum dominium apud filium remanere, quin statim à patre acquiratur, & ad illum transferatur. Sic Iul. Clar. l. 4. sent. §. Donatio, q. 8. num. 1. Parisius conf. 16. num. 19. l. 2. Nauarr. sum. c. 17. nu. 146. iuncto num. 149. Anton. Gomez to. 2. variar. c. 4. & patet ex iure communi l. Donationes, quas parentes, C. de donat. inter virum & uxorem.

88
Potest quidem.

Vltra expensas, quas pater gerit in alendo filium familias, potest ipse seruicus patri clam accipere tantum, quantum extraneo pro eodem ministerio esset impertendum. Quia ea bona acquisita à filio sunt suae industriae fructus, & non totaliter profectitia; sed profectitia partim, partim aduentitia; profectitia quidem, quia cum bonis seu pecunia patris fuerit acquisita: aduentitia vero, quia cum industria, ac labore filij fuerint patri comparata: At in bonis aduentitiis filius habet dominium directum, quāuis non habeat usum fructum viuente patre. Ita Lessi. l. 2. c. 12. dub. 3. num. 81. Nauarra de res. l. 3. c. 1. num. 6. Angel. v. Peculium, m. 11. Rosel. ibid. §. 7. & 8. Fagnand. Decal. l. 7. c. 5. numero 11.

89
Hoc unice verum esse puto.

Hoc unice verum esse existimo. Quia filij solum tenentur seruire parentibus, quando ipsi egent, & quando alij fratres similiter gratis inferuiunt: aliter nonnulla enim ratio dicitur vt vnus teneatur laborare, & seruire parenti sine stipendio ceteris fratribus otiantibus. Certè ex pacto debent patres filiis familias pro seruitio ab illis sibi impenso tantum, quantum debetur

extraneis. Nam quando filius familias patri seruire cepit, statim id deduxit in pactum. Quod si ob verecundiam parenti id non declarauit, parum refert; quia modestia ei nocere non debet. Enim vero ad iustificandam hanc filiorum occultam acceptionem, haec debent conditiones consilire. Prima, vt filius seruire gratis non intendat: sed protestetur saltem tacite, se eo pacto seruire, vt fructus industriae reporter, & tantum sibi pro seruitio donetur, quantum donaretur extraneo. Secunda, vt constet, patrem non id factum per se, nec inuenturum alium, qui gratis, & pro solo cibo faceret. Tertia, vt non sibi vendicat usum fructum rei, quam ex talibus pecuniis fortasse coemittit; ante obitum enim parentis, hoc lucrum in bonis aduentitiis censetur, quorum usus fructus ad patrem, dum viuunt, spectat.

PROBL. XVII.

Pater amittit, & non amittit usum suarum bonorum aduentitiarum filij per professionem ipsius in Religione approbatam.

PRAMITTO, bona castrensia esse illa, quae filius familias, seu nondum emancipatus in militia acquirit, vel ipsi à patre, cognatis, amicis, alijue personis causa & occasione militiae primo ac principaliter donantur: & omnia quae cum his bonis commutatione, emptione, vel quocumque alio modo acquisiuit. Bona vero quasi castrensia illa esse, quae filius familias acquirit per aliquod officium medici, aduocati, tabellionis, magistri, &c. Et quae filius familias Clericus ex officio habet Clericali, beneficio, &c. Omniaque bona, quae cum bonis castrensibus, aut quasi castrensibus acquiruntur, castrensia, aut quasi castrensia dicitari. Porro de his bonis potest filius ad libitum disponere dando, vendendo, imo clam accipiendo, modo putes sit, non tamen quatuordecim mense annorum. Bona vero profectitia dicuntur illa, quae filio familias proueniunt causa & occasione patris, & quae ab ipso patre habet, & illius pecuniis per negotiationem acquisiuit: & quae causa & intuitu patris illi donata, vel testamento legata fuerit. Haec tota sunt patris & quo ad usum fructum, & quo ad proprietatem: vnde furus erit filius, si ex illis aliquid, inuito parente accipiat, & tenebitur ad restitutionem vel ipsi parenti faciendam, vel valore in collationem adducto. Bona denique aduentitia illa dici affirmo, quae non proueniunt filio familias causa patris, cuius intuitu principaliter dantur; sed quae à matre, vel consanguineis matris ei donantur, successione, testamento, aut donatione relinquuntur, diuerso à patre intuitu: & quae propria industria, ac labore ipse acquirit: & in his bonis habet filius dominium, ac proprietatem, parentes vero usum fructum solummodo. At de his bonis aduentitiis non potest filius aliquid clam accipere à patre nisi per furtum: & si quantitas, spectata rationabilivoluntate ac possibilitate patris, sit gratis, peccat mortaliter contra iustitiam, & ad restitutionem

89
Pramitto
quae sunt bona
na castrensia
sua, quasi
castrensia
profectitia
filiorum familias
miliar: &
quando sunt
seruiciis illa
la clam, accipiente

ELSCOBA
Theol. Mor.
Tom. III. IV
E. IV

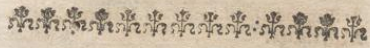
Secl. II. De Precept. 7. & 10. Problem. 349

nem tenetur, si pater sit superstes; mortuo vero parente, non tenetur ea quae furto abstulit, in diuisionem adducere nisi pro illa parte ususfructus, in qua patrem viuentem defraudauit, & damnus intulit aliis fratribus lucri cessantis, ac damni emergentis eos priuando illo lucro, quod pater ea pecunia poterat aliis filiis acquirere. Bona autem materna, & legitima ex parte matris sunt bona aduenticia filio respectu patris & in iis pater habet vsumfructum dum fuerit superstes, de iure communi, etiam si filius patriam egrediatur potestatem per matrimonium. His praemissis, quaesierim, an pater amittat vsum fructum bonorum aduentitiorum filij per eius professionem in Religione approbata?

91 *Amittit vsum fructum.*
Amittit quidem. Quia per professionem in Monasterio bonorum acquisitionis capaci definit filius esse sub patria potestate, vnde ea bona quo ad vsumfructum statim ad Monasterium videtur pertinere. Sic Glof. ad l. si ex causa, §. Papinianus, ff. de minorib. Manuel Costa c. si pater p. 2. v. Testatore mortuo, n. 11. & alij apud ipsum.

92 *Non amittit.*
Non quidem amittit. Quia factum filij licet laudabile sit praedictum patri asserere non debet. Vnde quamuis filius per professionem egrediatur patris potestatem, id tamen non impedit ius, quod pater iam antea in bonis filij comparatum habebat. Ita Nauar. ad c. Non dicaris, n. 87. Gregor. Lopez ad l. si sit, p. 4. Pinel. l. 1. p. 1. n. 45. Cod. de bonis matris. Molina tom. 1. de iust. d. 140. §. Verum autem quando. Fagund. Decal. l. 7. c. 4. n. 32.

93 *Hoc mihi videtur.*
Verius hoc mihi, adicienti tamen, impedire professionem filij ius acquirendum, seu potestatem comparandum: circa bona autem aduenticia antea acquisita perseverat vsumfructus in patre vsque ad illius obitum, etiam si filius praemoriatur. Idem dixerim de bonis, quae in saeculo filio aduenirent post patris professionem: ea enim ad filium, non ad Monasterium pertinent, vt docet Molina citat. §. Haec tamen. Plura mitto.

CAPVT XI.

Circa vxoris in maritum, & mariti in vxorem furta.

PROBL. XVIII.

Vxor peccat, & non peccat circa obedientiam, si bona, quae iure potest, contra expressam mariti prohibitionem expendat.

94 *Nulla p. 1. n. 10.*
VIDIMVS secl. I. in multis casibus non delinquere vxorem, si a marito aliquid clam accipiat. Primo, si quantitas non sit notabilis, spectatis opibus, & facultatibus. Deinde si accipiat clam ea, quae bona fide credit, maritum sibi concessurum, si ab eo peteret. Tertio, si donet aliquid in ex- Escob. & Mend. Theol. Moral. Tom. IV.

trema aut graui necessitate proximo; quia iniuste maritus censereur iniustus. Denique si donationes, aut eleemosynas agat, inuito coniuge, quas alia sua qualitate facere assueti; quia consuetudo tribuit ius non secus ac lex, seu privilegium; quo iure mariti non possunt suas priuare vxores. Quaesierim vero, num vxor delinquat saltem contra obedientiam, si bona, quae iure potest, contra expressam mariti prohibitionem expendat?

95 *Peccat quidem.*
Peccat quidem. Quia debet sui capitis moribus, ac iussionibus subiacere vxor, quae plerumque ob agnatae prudentiae imperfectionem potest facile errare. Sic nonnulli, quos ex parte fauet P. Molina 10. 2. de iust. d. 274. docens, posse vxores aliquando circa haec contra obedientiam mariti debere (non tam dicit de facto) peccare. Vrger autem ipsa ratio. Nam vxor nullam omnino habet administrationem bonorum: ergo nullas eleemosynas, aut donationes facere possunt contra expressam mariti prohibitionem. Et c. Quod Deo, 33. q. 5. vbi D. Augustin. coniugatum alloquens, haec adiicit: Nihil de tua veste, de tuo auro, argento, vel quacumque pecunia, aut rebus illis terrenis tuis sine arbitrio viri tui facere debuisti.

96 *Non peccat.*
Minime peccat. Quia iniuste praecipit maritus, ne vxor id efficiat, quod iuste queit facere. Si tamen iustam moderationem excedat, non solum contra obedientiam, sed etiam contra iustitiam proculdubio delinquet, & restitutioni manebit obnoxia. Ita Nauarra de restit. l. 3. c. 1. n. 83. Nauar. sum. c. 17. n. 154. Fagund. Dec. l. 7. c. 8. n. 5.

97 *Hoc vnicuique videtur.*
Hoc vnicuique teneo. Quia licet vxor nullam habeat bonorum administrationem, sed tota sit penes maritum, habet tamen ius ad has moderatas eleemosynas, ac donationes gerendas per consuetudinem acquisitam: vnde rea furti non erit, dum prohibente marito, tantundem acceperit ad donandum, quantumdem alia sua qualitate donant. Nec obstat c. Quod Deo, à D. Augustino ponderatum. Loquitur enim ibi de donationibus immoderatis, vt Molina, & Nauarra citati animaduertunt. Addiderim, posse vxorem, eas eleemosynas, quas minutatim moderate facere possunt, congregare, vt simul parentibus egentibus, vel fratribus, consanguineis pauperibus, aut etiam extraneis largiantur. Quia si licitum est illis, eleemosynas illius modi gerere minutatim, cur cumulatim facere non licebit?

PROBL. XIX.

Vxor, quae amplissimam detulit dotem, peccat, & non potest absque mariti facultate quinquaginta (v. gr.) aut sexaginta aureos mariti ipsius ad dotem filiae, aut oblicitum alium titulum impertire.

98 *Non potest.*
Non potest, etiam si det per partes; si ab initio intendit, ad eam summam peruenire. Quia vxor non habet administrationem bonorum mobilium, aut immobilium, ac proinde non potest eam summam elargiri sine mariti venia. Sic Nauarra sum. c. 17. n. 155. Cabedo p. 1. dec. 106. n. 4. adiciens, hoc etiam procedere, etiam si vir longius absit; nam etiam tunc id vxor gerere non potest sine licentia viri, vel iudicis auctoritate, qui